

Újpest Helyi Kisgyermekkori Stratégiája 2024-2026.

A Stratégiát jóváhagyta Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testülete a .../2024. (...) számú határozatával.

Tartalomjegyzék

A Stratégia kidolgozásának háttere	3
Helyi akcióscsoport működése	3
Kérdőíves kutatás	4
Kitűzött célok és megfogalmazott cselekvések.....	5
Cselekvési terv	6
1. A szülők célzott támogatása	6
2. Nevelési eszközök biztosítása	7
3. Mentális egészség megőrzése	8
4. Információnyújtás	9
5. A kisgyermekes szülők közösségi kapcsolatainak erősítése	10
6. Az érintett Intézmények közötti együttműködés fenntartása	11
Intézkedési Terv	13

Újpest Helyi Kisgyermekkorai Stratégiája 2024-2026.

A Stratégia kidolgozásának háttere

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának Képviselő-testülete 168/2023. (VIII. 31.) határozatában támogatta a gyermekközpontú önkormányzati stratégia kialakítását az Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye (a továbbiakban: Újpest SZI) által elnyert pályázati forrás segítségével.

A pályázat keretében Újpest SZI vállalta, hogy szakértők közreműködésével kidolgozza a stratégiai alapidokumentumot, amely analízis alapú, szakszerű és gyakorlati megvalósítási elemeket is tartalmazó szakmai anyag. Emellett a pályázat ideje alatt helyi koordinárt biztosít és helyi kisgyermekkorai szolgáltatások szakmai közösségéből álló akciócsoportot hoz létre, akiknek a meglévő szakmai tudására alapozva és közreműködve fejleszti a kisgyermeknek és családjaiknak szóló szolgáltatásokat.

Ennek megfelelően Újpest SZI 2023 szeptemberében megkezdte az „Újpest Helyi Kisgyermekkorai Stratégiája 2024-2026.” elnevezésű dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) kidolgozását, a helyzetelemzés elkészítését, valamint az alapidokumentum előkészítését egyeztetésre.

A Stratégia megalkotásának célja a meglévő szolgáltatások helyiségének fejlesztése és berendezése, valamint új szolgáltatások beazonosítása és kipróbálása, annak érdekében, hogy a családok igényeinek megfelelően tudják az intézmények támogatni a gyermekek fejlődését és a családok működését.

Az Újpest SZI által megvalósított – a fenti pályázat által finanszírozott – projekt 2023. szeptember 1-jén kezdődött és 2024. március 30-án zárult le (a továbbiakban: projekt). A projekt keretében 226, a kerületben gyermeket nevelő szülővel készült kérdőíves felmérés. Ennek keretében felmérésre került, hogy milyen kihívásokkal, problémákkal szembesülnek a gyereknevelés során a szülők, illetve milyen segítséget tudnak igénybe venni, mire lenne szükségük. A kérdések továbbá kitértek arra is, hogy milyen javaslataik vannak, hogyan lehetne fejleszteni a kerületben elérhető szolgáltatásokat. A javaslatok a helyi szakemberekből álló akciócsoport témái között is megvitatásra került, majd beépült a stratégiai célok közé. A Stratégia kidolgozása mellett a projektidőszakban szoptatásra és szülésre felkészítő előadásokat, Baba-mama klub alkalmakat, alapozó terápiás foglalkozásokat, kiskamasz és egyszülős csoportokat, szakpszichológus által vezetett csoportokat, életvezetési tanácsadást, Mesélő mamik foglalkozásokat, illetve különböző gyermekrendezvényeket szervezett az Újpest SZI az úgynevezett K25 közösségi térben.

Helyi akciócsoport működése

A Stratégia megalkotásának folyamata a gyermekek gondozásában és fejlődésük támogatásában érintett szakemberek összehívásával, a Helyi Akciócsoport (továbbiakban: HACS) üléseinek

megszervezésével kezdődött, melyet a helyzetfelmérés elindítása követett. A fókuszcsoporthoz interjúkat a kerületben élő, kisgyermeket nevelő szülőkkel folytatott a projekt facilitátora, hogy jobban megismerjék az ő igényeiket és a legfontosabb témák alapján tudják elindítani a szélesebb körű lekérdezést.

A projekt során hat HACS ülés került megszervezésre, amelyen a kerület gyermekgondozási, oktatási és gyermekjóléti intézményeiben dolgozó szakemberek oszthatták meg észrevételeiket. A résztvevők között szerepeltek a védőnői hálózat, bölcsődék, óvodák, általános iskolák, a pedagógiai szakszolgálat, a családok átmeneti otthona, a gyermekek átmeneti otthona, a család- és gyermekjóléti központ, illetve az Újpesti Tanoda szakemberei.

A hat ülés során a következő témákkal foglalkoztak a résztvevők:

1. A Primokiz program ismertetése, kezdeti lépések az együttműködésben
2. Kerületi problémák és erőforrások feltárása szakterületenként (iskolai- és óvodai szociális segítők, pszichológusok)
3. Kerületi problémák és erőforrások feltárása szakterületenként (védőnők, szociális szakemberek)
4. Az elkészült helyzetértékelés megvitatása
5. A tanodával való együttműködés a programon belül
6. Az elkészült stratégiai pontok ismertetése, megvitatása

Az egyes beszélgetések alkalmával a legfontosabb társadalmi és szakmai jelenségek áttekintése közben többször is felmerült a közös munka folytatása, az együttműködés fenntartásának igénye, illetve a már elindult szolgáltatások fenntartása.

Kérdőíves kutatás

Újpest SZI 2023 őszén kérdőíves kutatást, illetve fókuszcsoporthoz interjúkat folytatott Újpesten élő szülőkkel, hogy felmérjék, mik azok a kihívások, problémák a gyereknevelés során, amelyhez segítségre van szükségük, illetve mik azok a javaslatok, amelyekről szeretnék, ha beépülnének a kerület gyakorlatába. A kérdőívet online tették elérhetővé, amely korlátozta a kutatás reprezentativitását, ugyanakkor a fókuszcsoporthoz interjúkat és a projekt más tevékenységei segítettek becsatornázni a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű csoportok szükségleteit is.

A kérdőíves kutatás 2023. október 1-31. között zajlott és összesen 226 válaszadó vett benne részt. A válaszadók összesen 400 gyermeket nevelnek a kerületben. A kitöltők 50,4%-a a 36-45 éves korosztályba tartozik, 38,5%-uk 26-35 éves, 9,3%-uk 46-55 éves és mindössze 1,8%-uk 25 év alatti szülő. A kitöltők neme szerinti megoszlásban a kitöltők 90,3%-a nő. Családi állapot szerint 87,6%-uk él házasságban, 6,2% egyedülálló, 3,1% elvált és 2,7% élettársi kapcsolatban él. Végzettségüket tekintve 69,5% főiskolai vagy egyetemi végzettséggel, 15% érettségivel rendelkezik, 14,6% szakképzett. A kerületen belül viszonylag arányosan vannak jelen a

válaszadók, két kiugró körzettel: az 1041-es irányítószámot 20,4% képviseli, az 1048-as irányítószámot pedig 27,4%.

A kérdőív az alapvető demográfiai adatokon túl rákérdezett arra, mely területeket érzik kihívásnak a gyereknevelés során, kitől tudnak segítséget kérni, milyen szolgáltatásokat ismernek a kerületben és ezek minőségét hogyan értékelik, honnan tájékozódnak az őket esetlegesen érintő programokról, szolgáltatásokról, mennyire érzik magukat bevonva a helyi szolgáltatások kialakításába, illetve hogy milyen javaslataik vannak a kerület számára a kialakított vagy kialakítandó szolgáltatásokkal kapcsolatban.

A kérdőíves kutatás, a fókuszcsoportos interjúk és az akciócsoport megbeszélései alapján elkészült a Stratégiát megalapozó Helyzetelemzés, mely jelen Stratégia elválaszthatatlan része. A Helyzetelemzés alapján a következő fejezetekben meghatározott célokat, illetve cselekvéseket fogalmazták meg a szakemberek.

Kitűzött célok és megfogalmazott cselekvések

A Stratégia elsődleges cselekvéseinek megfogalmazásához és a megvalósítandó célok kitűzéséhez Újpest SZI sorba vette a projekt során feltárt és a helyzetelemzésben bemutatott problémákat, a szülők által elmondottakat éppúgy, mint a szakemberek által elhangzottakat.

A célok megfogalmazása során azokat a beavatkozási területeket helyezték a középpontba, melyek alakításában a szereplők aktívan részt tudnak venni, hatást tudnak gyakorolni a tevékenységek szervezésére a helyi Stratégia megvalósítása során.

A célkitűzések a következők:

1. **A szülők célzott támogatása**, szülői szerepükben való kiegyensúlyozott és magabiztos működésének erősítése, kommunikációs eszköztárának bővítése.
2. **Nevelési eszközök biztosítása** - A szülők számára a gyermek egészséges lelki és testi fejlődéséhez szükséges nevelési eszközök biztosítása.
3. **Mentális egészség megőrzése** - A családok tagjainak esetében a mentális egészség megőrzése és a család rendszerszemléletű megerősítése.
4. **Információnyújtás** - A kerületben élő családok figyelmének felhívása a koragyermekkori fejlesztések jelentőségére és tájékoztatásuk az ehhez kapcsolódó szolgáltatások tartalmáról, azok igénybevételének módjáról.
5. **A kisgyermekes szülők közösségi kapcsolatainak erősítése** érdekében olyan közösségépítő események szervezése, melyek kiemelten a 0 és 8 év közötti gyermeket nevelő családok számára adnak lehetőséget kapcsolatok kialakítására és fenntartására.

6. **Az érintett intézmények közötti együttműködés fenntartása** - A jelen Stratégiában megfogalmazott intézkedések megfelelő működtetése az erőforrások hatékony használata érdekében.

Cselekvési terv

A Stratégia céljai az alábbi cselekvésekkel valósíthatók meg a kerületben:

1. A szülők célzott támogatása, szülői szerepükben való kiegyensúlyozott és magabiztos működésének erősítése, kommunikációs eszköztárának bővítése.

- a) **A szülők támogatása, edukációja** nélkülözhetetlen elem, ebben a szülők és a szakemberek is egyetértenek. Az információk átadásának, az információáramlás javításának szükségességét a szülők és a szakemberek egyaránt kiemelték, de ennek módszerében különböznek az álláspontok. A különböző tudásátadási módok legtöbbször kipróbálására van szükség, „kísérleti” jelleggel, annak érdekében, hogy a kérdésben érintett célcsoportot minél hatásosabban el lehessen érni. Meg kell találni azokat a lehetőségeket és módszereket, melyekkel a szülőket már akár a szülővé válás előtti időszakból a kisgyermekes kor végéig el lehet érni, kapcsolatba lehet kerülni annak érdekében, hogy kisgyermekes családként mindig tudják, hová fordulhatnak segítségért, hol érnek el hasznos programokat. A tevékenység során kiemelt szerep jut
- minden olyan tájékoztatási felületnek, mely célozza és elérheti a gyermekvállalás előtt állókat és kisgyermeket nevelőket,
 - a védőnőknek, hiszen őket minden várandós nő fel kell, hogy keresse,
 - Újpest SZI-nek, mint a gyermekjóléti szolgáltatást biztosító szervezetnek,
 - a kisgyermekkori szolgáltatást nyújtó kerületi intézményeknek,
 - továbbá a bármely szervezet által működtetett kisgyermekkori szolgáltatásnak is, annak érdekében, hogy a preventív szemléletű segítségnyújtás lefedje a teljes gyermekkort.
- b) A szülők célzott támogatása során a tevékenységek közé belekerül minden olyan elem, amely **a szülők és a szakemberek együttműködését** igényli, bármilyen módon is hozzájárul a szülők és gyermekek fejlődésének lehetőségéhez.

Az ismeretátadási alkalmak (workshop, klub, tanácsadás, előadás stb.) során kiemelt figyelmet érdemelnek az alábbi témák:

- tudatosság a gyermeknevelés során;
- családi egyensúly: szerepek a családban;
- a gyermeknevelési módok, módszerek;

- információ- és kommunikációstechnológiaeszközök használatának lehetőségei, következményei és problémái;
- a gyermekek körében egyre fiatalabb korban jelennek meg azok az egészséges testi és lelki fejlődést gátló veszélyek, amelyeket egyre fiatalabb korban kell kezelni.

2. Nevelési eszközök biztosítása. A szülők számára a gyermek egészséges lelki és testi fejlődéséhez szükséges nevelési eszközök biztosítása. A kisgyermekes időszakban nyújtott konkrét segítségnyújtásnak, mint tevékenység körébe beletartozik minden olyan alkalom, ahol a szülők a gyermekeikkel együtt vannak jelen vagy a gyermekek fejlődéséhez kapcsolódóan tájékozódnak.

- a) Mesélő Mamik** elnevezéssel valósultak meg az elmúlt hetekben a mesélés fontosságát hangsúlyozó foglalkozások. A mesélésnek kisgyermekkorban szerepe van a beszéd fejlődésében, az érzelmek feldolgozásában, társadalmi minták és tradíciók értelmezésében. Elmaradása esetén fejlődési problémák léphetnek fel, így csoportfoglalkozás keretében erősíteni szükséges a szülők gyakorlatát.
- b)** A kérdőíves felmérés keretében a válaszadók 38,9 százalékának kihívást jelent a megfelelő kereteken belüli fegyelmezés. Újpest SZI a projekt során tájékoztatói lehetőséget biztosított a **Stresszmentes fegyelmezés** témájában szülők számára. A Stratégia megvalósítása keretében biztosítani szükséges ebben a témában is a kapcsolódó foglalkozások lehetőségét.
- c)** A projektben megkérdezettek körében folyton felmerülő igényként jelent meg, hogy szükséges valamilyen **mozgásos torna/terápia** biztosítása a nehezebb anyagi körülmények között élő családok gyermekei számára is. Ezek a szolgáltatások (alapozó terápia, TSMT stb.) igen komoly anyagi teherrel járnak, ezért a kérdőívre válaszolók 30,1 százaléka számára egyáltalán nem elérhetőek.
A projekt finanszírozásában a kerület húsz gyermek számára biztosította az ingyenes részvételi lehetőséget az alapozó terápián. Szintén ugyanezen projekt keretében került kialakításra az ehhez szükséges helyiség, és a beszerzett eszközök is. A jövőben is biztosítani szükséges az Alapozó terápiás foglalkozásokat olyan gyermekek részére, akik családjá anyagi vagy egyéb hátrányok miatt nem fér hozzá ehhez a szolgáltatáshoz.
- d) Logopédiai foglalkozás** - A szakértők szerint a kisgyermekkorban egyre nagyobb mértékben megjelenő okoseszközök használata, negatív hatással van a beszédfejlődés folyamatára. Az elmúlt években Újpest SZI Család- és Gyermejkölési Központ munkatársai feltárták azt a problémát, amit a kérdőívre válaszolók is megjelöltek, mi szerint a gyermekek beszédfejlődése már a kora kisgyermekkorban sem a megfelelő mederben zajlik. A HACS üléseken is kiemelkedő téma volt a beszédindítás fontossága és szükségessége, illetve az óvodás korban preventív jelleggel a gyermekek beszédfejlődésének felmérése, továbbá a beszédészlelés és beszédértés felmérése,

fejlesztése. Kellő kapacitás és szakember hiányában a nevezett méréseket és a hozzá kapcsolható fejlesztéseket a kérdőívre válaszolók 27,4 százaléka nem tudja az állami rendszerben igénybe venni, így szükségessé vált a túlterhelt rendszer kapacitásának bővítése.

Az Újpest SZI K25 elnevezésű közösségi terében nagy sikere volt a Halloweeni programnak, a Babamama klubnak és a Mesélő Mamik alkalmainak is. Ezen rendezvények során a lakosok megismerkedhettek az új helyszínnel és az ott zajló egyéb programokkal és szolgáltatásokkal is.

Itt mintaként leginkább a gyermekvédelemmel, kisgyermekkel, fiatalokkal, illetve szülőkkel foglalkozó civil szervezetek, informális csoportok hozhatók fel, akik – igaz, többnyire pályázati forrásból – különböző foglalkozásokat, rendezvényeket, tréningeket szerveznek a célcsoportjaik számára. A kerületben számos ilyen csoport létezik, akikkel Újpest SZI aktívan együtt tud működni, pl. a Káposztásmegyei Családok Egyesülete, Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége, EgyüttHató Egyesület stb.

Annak ellenére, hogy ezek a foglalkozások elérhetőek ingyenesen is, alapvető visszajelzés volt, hogy nincs elég férőhely vagy megfelelő számú szakember, így akik megtehetik, fizetés alternatívát tudnak igénybe venni. A legjobb alternatíva ilyenkor, ha az önkormányzat vagy a területen működő intézmények, civil szervezetek vagy karitatív szervezetek pályázati forrásból biztosítják az ingyenes szolgáltatást, akár csak célzottan azoknak, akik ezt biztosan nem engedhetnék meg maguknak piaci alapon.

3. Mentális egészség megőrzése. A családok esetében a mentális egészség megőrzése és a család rendszerszemléletű megerősítése.

- a) **Családterápia** – Újpest SZI Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásai közül az egyik legkeresettebb a családterápia/párterápia. Ezt a szolgáltatást nem csak a diszfunkcionálisan működő családok számára szükséges biztosítani, hanem prevenció céllal mindazok számára, ahol az életciklus krízisek vagy mozaik családok mindennapi dinamikájának javítására van szükség.
- b) **Pszichológiai tanácsadás szélesebb körű biztosítása** - A tanácsadást végző szakemberek általános tapasztalata, hogy több hangsúlyos probléma köré lehet kisebb nagyobb csoportokat alakítani, mind a szülők, mind a kiskamasz-nagykamasz korosztály számára. A csoportmunka során a közösséghez tartozás érzetét is erősíthetik a szakemberek, amely nagyon fontos abból a célból, hogy a résztvevők láthatják, hogy nincsenek egyedül problémáikkal, kölcsönösen megoszthatják egymással tapasztalataikat. A csoportfoglalkozások sok esetben elegendőek, így az egyéni tanácsadásra várakozók száma is csökken. A szolgáltatást igénybe vevők gyorsabban és célzottabban kaphatják meg a szükséges segítséget.

- c) **A szakemberek túlterheltségének a kapacitás hiányának csökkentése és a fluktuáció valamint a kiegészítés megelőzése** nyilvánvaló, égető probléma. Azonban a túlterheltség csökkentése, mint cél elérése érdekében tudatos, összehangolt tevékenységre van szükség mind a szakemberek, mind pedig a fenntartók részéről. A kisgyermekes és családok mentális segítségét olyan szakemberek tudják hatékonyan elvégezni, akik kis mértékben vannak kitéve mentális egészségüket veszélyeztető munkahelyi kockázatoknak. Ennek érdekében fontos fenntartanunk a szupervízió lehetőségét az intézményekben és törekedni kell a kiegyensúlyozott munkahelyi környezet biztosítására a szakemberek esetében is.

4. Információnyújtás. A kerületben élő családok figyelmének felhívása a koragyermekkori fejlesztések jelentőségére és tájékoztatásuk az ehhez kapcsolódó szolgáltatások tartalmáról, azok igénybevételének módjáról.

- a) **A hatékony kommunikációs csatornák** felépítése többlépcsős folyamat, így ennek a tevékenységnek elvégzése során az intézmények jellemzőinek és elvárásainak áttekintése szükséges, természetesen a szakemberek széleskörű bevonásával, a szakemberek munkájának összehangolásával. Az intézmények üzeneteinek megértésében sokat segít, ha közös információs anyagokat, kiadványokat, csatornákat hoznak létre a szülők felé történő kommunikáció során. Ezzel elkerülhető az információ hiánya és torzulása is.
- A projekt során sikerült egy olyan akciócsoportot szervezni, amelynek tagjai a kerületi jelzőrendszer tagjai, a kerületben dolgozó szakemberek, akik sikeresen be tudják vonni az együttműködésbe saját kapcsolati hálójukat is. Az együttműködés során felmerült, hogy érdemes bevonni a szülői munkaközösségeket és az iskolák levelezőlistáin keresztül a szülőket is, hogy az együttműködést kiszélesítsük, becsatornázzuk azok véleményét is, akik eddig nem voltak bevonva ezekbe a folyamatokba, illetve szélesebb körhöz is eljuttassuk a rendezvényeket, előadásokat, módszertani ismereteket, amelyek a gyerekneveléssel kapcsolatosak.
- b) **Közös online platform** létrehozása, amelyen a szülők egy csatornán elérik az újpesti intézmények segítő programjait, közösen szerkesztett közösségi média felületeken a helyi szakemberek által ajánlott cikkek megosztása.
- c) A felmérés alapján a szülők egymástól, **közvetlen és hiteles társadalmi kapcsolatokon** keresztül tájékozódnak eseményekről, szolgáltatásokról. Az intézményeknek meg kell közelíteni a szülők által használt, közvetlen információszerzési csatornákat.
- d) Lehetőség szerint minden intézményi szereplőnek meg kell jelennie a kerületben szerveződő, nyilvános eseményeken, rendezvényeken, ahol könnyen felismerhető, **egységes arculattal** népszerűsíthetik a kisgyermekes szülőket érintő szolgáltatásokat.

5. A kisgyermekes szülők közösségi kapcsolatainak erősítése érdekében olyan közösségépítő események szervezése, melyek kiemelten a 0 és 8 év közötti gyermeket nevelő családok számára adnak lehetőséget kapcsolatok kialakítására és fenntartására.

- a) **Baba-mama Klub** foglalkozások célja mindenesetben, a közösségi élményen, közösségfejlesztésen túl, hogy a családok a mindennapi élethelyzeteikben egyre bővülő eszköztárral legyenek képesek a családi kapcsolataikat működtetni, gyermekeiket nevelni. A résztvevők felkészülhetnek a gyermekek különböző fejlődési szakaszaival kapcsolatos problémákra és gyakorlati tanácsokat kapnak ezek kezelésére.
- b) Az elsősorban gyermekeknek szóló események szórakoztató és kreatív foglalkoztató jellege mellett fontos, hogy informatív tartalmat is közvetítsenek, így kiemelt figyelmet fordítunk az **Ünnepkörökhöz kapcsolódó események** szervezésére. Az események során fontos, hogy tájékoztassák a résztvevőket az esemény célján túl Újpest SZI Család- és Gyermekjóléti Központ, illetve a társszervek szolgáltatásairól. Léteznek továbbá különböző nyári táborok, az iskolai átmenetre felkészítő foglalkozások, de ezek fizetős szolgáltatások. A rendszert ezek alapvetően nem változtatják meg, így mindenképp szükség van a szülők, az óvodapedagógusok és a pedagógusok szempontjainak és elvárásainak egyeztetésére. Ott azonban, ahol a jelzőrendszer tagjai egyébként is ismerik egymást, a személyes kontaktus képes ellensúlyozni a felmerülő nehézségeket.
- c) A közösség igényeit felmérve, az ő általuk megfogalmazott témák mentén **ismeretterjesztő workshopok szervezése**, amely a szülők edukálása mellett a szülői közösség építését is szolgálja. A kérdőívre válaszolók szerint nincs beleszólásuk, hogy a környezetükben milyen szolgáltatások elérhetőek. Annak érdekében, hogy a leginkább keresett témában Újpest SZI tudjon ismereteket átadni a továbbiakban érdemes bizonyos időközönként felmérni a szükségleteket.

Facilitátorként Újpest SZI szakemberei számos jógyakorlatot láttak egy-egy intézményben, hogyan előzték meg a konfliktusok kialakulását, vagy akár arra, hogyan oldották meg azokat. A Stratégia megalkotását segítő projekt keretében több esetben fogalmazódott meg, hogy alkalmazkodni kell ehhez a helyzethez minden érintettnek, azonban az idő rövideje miatt nem volt lehetőség kidolgozni azt, hogy milyen konkrét lépésekre lenne szükség, csupán azt tudták feltárni, hogy ez egy igen feszítő probléma mindenki számára. Eddig az alábbi résztevékenységek bontakoztak ki:

- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) és sajátos nevelési igényű (SNI) gyermeket nevelő családok támogatása, akár konkrét szolgáltatásokkal akár pénzbeli ellátással;
- A pedagógusok képzése - továbbképzése a témában,

- Konkrét információkkal szükséges ellátni a családokat (szülőket és gyermekeket egyaránt) a témában.

A további együttműködés során mindenképp fel kell tárnunk azt, mi okozza a jelenséget. Az SNI-s tanulók esetében mindenképp szükség van az ő speciális igényeik kielégítését célzó oktatási eszközök széles körben való elérhetővé tételére, de a BTMN tanulók segítésére is érdemes a probléma gyökerének feltárása után beilleszteni a nevelési módszertanba azokat a jógyakorlatokat, amelyek segíthetik ezekben a tanulóknak az iskolai sikerek elérését. Függetlenül attól is, milyen zavarral küzd a gyermek – tanulási nehézségek esetében különböző tanulástechnikai eszközöket kell beépíteni a nevelésbe, beilleszkedési zavarok esetében szükség lehet szocializációs felzárkóztatásra, kommunikációs vagy akár konfliktuskezelési gyakorlatok elsajátítására. Itt mindenképp fontos, az iskolákkal, szakemberekkel és szülőkkel együttműködve feltárni a probléma okát és megfelelő megoldást találni rájuk.

6. Az érintett intézmények közötti együttműködés fenntartása. A jelen Stratégiában megfogalmazott intézkedések megfelelő működtetése az erőforrások hatékony használata érdekében.

A HACS együttműködése során nyilvánvalóvá vált, hogy a kisgyermekkori gondoskodással és fejlesztéssel foglalkozó kerületi szakemberek konzultációi nagyban elősegítik munkájuk hatékonyságának növelését, az aktuális kihívások és dilemmák teljeskörű áttekintését. A Stratégia végrehajtása során az alábbi beavatkozásokkal kiemelt fókusz szükséges helyezni erre a területre is.

- A tevékenység során javasolt áttekinteni más kerületek esetleges jó gyakorlatait is a témában.
 - Ki kell dolgozni egy konkrét megoldási javaslatot a fentiek ismeretében, mely az egyes szakmák elismertségének növekedéséhez is hozzájárul.
- a) **Rendszeres szakmaközi találkozók megszervezése** - A szakemberek által nyújtott szolgáltatások színvonalának emelését szolgálják a számukra létrehozott személyes és online találkozók, tapasztalatcserek megszervezése. Az elmúlt évben Újpest SZI Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett szakmaközi találkozók tematikájuk tekintetében kiszélesedett és ennek hatására a résztvevő szakemberek száma is növekedett. Ezt a pozitív folyamatot folytatni szükséges.
- b) **Kapacitások közös, folyamatos feltérképezése** – A kisgyermekkort érintő szakmai szolgáltatások kapacitásai és elérhetősége folyamatosan változik. Ezeket a munkaerőpiaci folyamatok és finanszírozási keretek egyaránt befolyásolják, hatással vannak kapacitásaikra. A kisgyermeket nevelő családok megfelelő tájékoztatása érdekében a

szakmai szolgáltatások kapacitásait hálózati keretek között szükséges folyamatosan, áttekinteni, monitorozni.

- c) **Felmérések készítése a tényeken alapuló, további beavatkozások érdekében** - a projekt során feltárt szakemberhiány további vizsgálata is szükséges; konkrétan milyen szakemberek, milyen szakértelemmel, mely intézményekből hiányoznak; nagy kerület lévén fontos még áttekinteni e szempontból az esetleges területi (vagy inkább kerületi) egyenlőtlenségeket is, hogy a kerületen belül hatékonyan tudják a szakemberek esetlegesen tovább referálni az ellátást igénylőket. A szakemberek túlnyomó többsége a saját személyiségével dolgozik, így a számukra biztosított szupervíziós tevékenység megszervezése – kiemelten a krízisben lévő családokkal foglalkozók esetében – szükséges.

Az SNI-s tanulók esetében mindenképp szükség van az ő speciális igényeik kielégítését célzó oktatási eszközök széles körben való elérhetővé tételére, de a BTMN tanulók segítésére is érdemes a probléma gyökerének feltárása után beilleszteni a nevelési módszertanba azokat a jógyakorlatokat, amelyek segíthetik ezeknek a tanulóknak az iskolai sikerek elérését. Függ ez attól is, milyen zavarral küzd a gyermek – tanulási nehézségek esetében különböző tanulótechnikai eszközöket kell beépíteni a nevelésbe, beilleszkedési zavarok esetében szükség lehet szocializációs felzárkóztatásra, kommunikációs vagy akár konfliktuskezelési gyakorlatok elsajátítására. Itt mindenképp fontos, az iskolákkal, szakemberekkel és szülőkkel együttműködve feltárni a probléma okát és megfelelő megoldást találni rájuk.

Jelen Stratégia végső célja, hogy a kerületben található szolgáltatásokat a szakemberek és a szülők aktív részvételével, a célcsoport valós igényei és szükségletei mentén lehessen összehangoltan fejleszteni, illetve szükség esetén kiszélesíteni. Kiemelt elvárás, hogy az újpesti szolgáltatások mindegyike preventív szemléletű legyen, a beavatkozásra még a probléma kialakulása előtt sor kerülhessen. A hosszútávú célok között szerepel, hogy a kerületben nyújtott szolgáltatások minden itt élő család számára hozzáférhetőek legyenek, elősegítve a problémák hatékony megelőzését, illetve kezelését. Cél továbbá, hogy minden szempontból biztonságos, kiszámítható környezetet lehessen teremteni az Újpesten élő családok számára, olyan kerületet létrehozva, ahol az elérhető szolgáltatások színvonala nem függ akcióktól, illetve pályázati forrásoktól.

Intézkedési Terv

Célkitűzés	Cselekvés	Megvalósító	Bevonható partnerek	Határidő
1. A szülők célzott támogatása	a) A szülők támogatása, edukációja	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, házi orvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	2025. I. negyedév - 2026. IV. negyedév
	b) A szülők és a szakemberek együttműködésének támogatása	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, házi orvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	2025. I. negyedév - 2026. IV. negyedév
2. Nevelési eszközök biztosítása	a) Mesélő Mamik	Újpest SZI	védőnők, bölcsődék és egyéb szakemberek	2024. IV. negyedév - 2026. IV. negyedév
	b) Stresszmentes fegyelmezés	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek	2025. II. negyedév - 2026. IV. negyedév
	c) Mozgásos torna/terápia	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők és egyéb szakemberek	2024. IV. negyedév - 2026. IV. negyedév
	d) Logopédiai foglalkozás	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, és egyéb szakemberek	2025. III. negyedév - 2026. IV. negyedév

3. Mentális egészség megőrzése	a) Családterápia	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, házi orvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek	2024. IV. negyedév - 2026. IV. negyedév
	b) Pszichológiai tanácsadás szélesebb körű biztosítása	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, házi orvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek	2024. IV. negyedév - 2026. IV. negyedév
	c) A szakemberek túlterheltségének, a kapacitás hiányának csökkentése és a fluktuáció valamint a kiegészítés megelőzése	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, házi orvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	2025. II. negyedév - 2026. IV. negyedév
4. Információnyújtás	a) Hatékony kommunikációs csatornák kialakítása	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, házi orvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	2025. I. negyedév - 2026. IV. negyedév
	b) Közös online platform	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, házi orvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és	2025. I. negyedév - 2026. IV. negyedév

			egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	
	c) Közvetlen és hiteles társadalmi kapcsolatok	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, háziorvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	2025. I. negyedév - 2026. IV. negyedév
	d) Egységes arculat	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, háziorvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	2025. I. negyedév - 2026. IV. negyedév
5. Közösségépítő események	a) Baba-mama Klub	Újpest SZI	védőnők, bölcsődék és egyéb szakemberek	2024. IV. negyedév - 2026. IV. negyedév
	b) Ünnepekörökhöz kapcsolódó események	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, háziorvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	2024. IV. negyedév - 2026. IV. negyedév
	c) Ismeretterjesztő workshopok	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, háziorvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és	2025. II. negyedév - 2026. IV. negyedév

			egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	
6. Együttműködés fenntartása	a) Rendszeres szakmaközi találkozók megszervezése	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, házi orvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	2024. IV. negyedév - 2026. IV. negyedév
	b) Kapacitások közös, folyamatos feltérképezése	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, házi orvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	2025. I. negyedév - 2026. IV. negyedév
	c) Felmérések készítése	Újpest SZI	bölcsődék, óvodák, általános iskolák, védőnők, házi orvosok, Egészségfejlesztési Iroda (EFI), Pedagógiai Szakszolgálat és egyéb szakemberek, rendvédelmi szervek	2025. I. negyedév - 2026. IV. negyedév